

# ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

## СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Музичне джерелознавство та архівістика»  
2023-2024

### 1. Опис навчальної дисципліни

**Ступінь вищої освіти** – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

**Галузь знань** – 02 Культура і мистецтво

**Спеціальність** – 025 Музичне мистецтво

**Освітня програма** – Музичне мистецтво

**Загальний обсяг дисципліни** – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

**Статус дисципліни** – вибіркова/варіативна

**Факультет** – початкової освіти та мистецтва

**Кафедра** – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

**Курс** – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

**Мова навчання** – українська.

**Види занять**: лекції та семінарські

**Методи навчання**: аналізу і синтезу, порівняння, дискусії.

**Форми навчання**: денна, вечірня, дистанційна

**Лінк на дисципліну**: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

### Розподіл годин за видами робіт

| Форма навчання | Курс | Семестр | Загальний обсяг дисципліни | Кількість годин   |       |        |                    |                   |                   | Курсова робота | Вид семестрового контролю |         |
|----------------|------|---------|----------------------------|-------------------|-------|--------|--------------------|-------------------|-------------------|----------------|---------------------------|---------|
|                |      |         |                            | Аудиторні заняття |       |        |                    |                   | Самостійна робота |                | Залік                     | Екзамен |
|                |      |         |                            | Кредити ЄКТС      | Разом | Лекції | Лабораторні роботи | Практичні заняття |                   |                |                           |         |
| Очна           | II   | III     | 4/120                      | 46                | 16    |        |                    | 30                | 74                | -              | +                         | -       |

### 2. Викладач

|                                                                                                                            |                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Матійчин Ірина<br>Мстиславівна<br><a href="mailto:matiichyniryna@dspu.edu.ua">matiichyniryna@dspu.edu.ua</a><br>0673537649 | кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3. Характеристика навчальної дисципліни

**Метою навчання** є поглиблення теоретичних та практичних знань та умінь щодо специфіки системного музично-джерелознавчого аналізу комплексу джерел з історії музичної культури, питань історіографії джерелознавства.

**Результати навчання.** Знання сучасних методологій та методів архівно-пошукової роботи; методів археографічної, текстологічної, палеографічної, філігранологічної та ін. видів робіт спеціалізованого комплексу допоміжних історичних дисциплін; методики впровадження результатів архівно-пошукових досліджень у науковий обіг. Вміння застосовувати сучасні методи архівістики та джерелознавства в науковій практиці; аналізувати музикалії різних історико-культурних формацій. Здатність застосовувати знання допоміжних історичних дисциплін (археографічної, текстологічної, палеографічної) в науковому пошуку.

**Компетентності.**

**Загальними компетентностями** вивчення курсу «Музичне джерелознавство та архівістика» є:

- Розуміння сучасної методології музичного мистецтва. Здатність до застосування методів наукового пізнання; методологічно та науково грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати.
- Здатність до наукового пошуку, мистецько-філософського аналізу; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.
- Проявити вправність у володінні іноземною мовою, включаючи спеціальну термінологію, необхідну для повного розуміння іншомовних наукових текстів із визначеної спеціальності.
- Здатність аналізувати інформацію з різних джерел, професійно володіти методами, способами і засобами набуття інформації; створювати мультимедійні презентації, набирати нотні тексти у програмі «sibelius».

**Фаховими компетентностями** є:

- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних питань філософії музики загалом.
- Здатність продемонструвати знання з питань музичної регіоналістики; до ведення архівно-пошукової роботи в українських та зарубіжних архівах, бібліотеках, музеях.

**Пререквізити дисципліни.** Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства», «Проблеми виконавського музикознавства».

**Постреквізити дисципліни.** Постреквізитом дисципліни має стати відображення у науковій діяльності аспіранта знань, умінь та навичок музичного джерелознавства та архівістики.

**Лінк на дисципліну:** Програма з навчальної дисципліни «Музичне джерелознавство та архівістика» розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

#### **4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни**

##### *Зміст лекційних занять*

Тема 1. Вступ. Методологія та методика джерелознавчих досліджень. Археографія як допоміжна історична дисципліна

Тема 2. Кодикологія та палеографія.

Тема 3. Текстологія та текстологічне опрацювання документів

Тема 4. Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії. Філігранологія.

Тема 5. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури

Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання.

Тема 7. Музикалії у масмедіях

Тема 8. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні.

#### *Теми семінарських занять*

1. Методологія та методика джерелознавчих досліджень.
2. Археографія як допоміжна історична дисципліна.
3. Кодикологія та палеографія.
4. Текстологія та текстологічне опрацювання документів.
5. Специфіка текстологічної праці над музичними рукописами та друкми.
6. Органологія та етноорганологія: загальні засадничі принципи.
7. Імагологія: зображальні джерела-музикалії. Філігранологія.
8. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури.
9. Особисті архівні фонди митців.
10. Архівні музикалії (загальні відомості).
11. Специфіка праці науковця у архівних закладах.
12. Музикалії у масмедіях.
13. Сучасний стан музичної журналістики в Україні та світі.
14. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні.
15. Провідні українські музично-джерелознавчі школи.

### **5. Місце проведення занять (локація)**

Аудиторне навчання: аудиторія № 27 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11. Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: 728 273 6557 Passcode: 158432)

### **6. Інформація про консультації**

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

### **7. Система оцінювання**

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);
- залік.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

| Усні відповіді<br>(семінарські) | Співбесіда з<br>лектором | Сума (залік) |
|---------------------------------|--------------------------|--------------|
| 60                              | 40                       | +            |

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$$x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5},$$

де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше

трьох),  $\frac{A}{n}$  – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях  $\frac{A}{n} \leq 2,5$ , то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

## 8. Питання до підсумкового контролю

1. Розкрити значення музичного джерелознавства як спеціальної історичної допоміжної дисципліни.

2. Археографія як допоміжна історична дисципліна. Оцінити внесок сучасних українських археографів у розвиток музикознавчої науки.

3. Розкрити значення музичної кодикології, охарактеризувати її методологічні засади.

4. Специфіка кодикологічної праці над музичними рукописами.

5. Охарактеризувати засади сучасної музичної текстології.

6. Розкрити значення дефініцій «текстологія» та «компаративістика».

7. Оцінити стан розвитку музичної науки про історію та специфіку музичних інструментів

8. Охарактеризувати імагологію як науку про візуальні зображення.

9. Охарактеризувати філігранологію як складову атрибуції документальних джерел.

10. Охарактеризувати мемуаристику як складову музично-історичних досліджень.

11. Проаналізувати мемуарні публікації відомих діячів української музичної культури (композиторів, виконавців, дослідників).

12. Охарактеризувати архівні музичні колекції бібліотек України.

13. Охарактеризувати архівні музичні колекції архівів України.

14. Охарактеризувати архівні музичні колекції музеїв України.

15. Проаналізувати специфіку розвитку музичної періодики в Україні за період ХХ – поч ХХІ ст.

16. Охарактеризувати музичне джерелознавство як важливу складову сучасної української історико-музикознавчої науки.

### **9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).**

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у письмовій формі у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

### **10. Рекомендована література та інформаційні ресурси**

#### **Основні:**

1. Архівознавство: підручник. Авт.: Я. Калакура, Г. Боряк, Л. Дубровіна, К. Климова, В. Ляхоцький та ін. К., 1998. 316 с.

2. Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук. Київ, 2006. 20 с.

3. Даневич С. Г. Тематичний покажчик студій, опублікованих у збірнику “Рукописна та книжкова спадщина України. археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів” (1993–2005. Вип. 1–10). Рукописна та книжкова спадщина України. 2007. Вип. 11. С. 247–264. - Режим доступу: [http://rksu.nbu.gov.ua/doc/rks\\_2007\\_11\\_18](http://rksu.nbu.gov.ua/doc/rks_2007_11_18)

4. Корній Л. Деякі теоретичні питання музично-історичного джерелознавства. *Українське музикознавство. Науково-методичний збірник*. 2006. Вип. 35. С. 5–14.

5. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ / Авт.: Я. С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. К.: Либідь, 2002. 488 с.

6. Лукашевич О., Манжул К. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навчальний посібник. Кіровоград, 1998. 78 с.

7. Мацюк О. Філіграні архівних документів України XVIII - XX ст. Київ: Наукова думка, 1993. 345 с.

8. Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток. *Теорія і практика педагогічного процесу. Збірник наукових праць*. Харків, 2000. С. 196-205.

9. Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.). *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Вип. XXVI. Київ, 2011. С. 337–344.

10. Павленко С. До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія*. Київ, 2001. Вип. 54.

11. Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства. *Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи*. Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. К., 1999. С. 104-110.

12. Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень. *Бібліотека у розвитку історичної науки*. Київ: Наукова думка, 1990. С.132-135.

13. Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І. Вернадського Національної Бібліотеки АН України. *Бібліотека у розвитку історичної науки*. Київ, 1990. С.132-135.

14. Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16-18 століть. Каталог і кодиколого-палеографічне дослідження. Львів, 1996. 622 с.

#### Додаткові:

15. Антонович В. Б. Курс лекцій з джерелознавства 1880 – 1881. *Історія України в університетських лекціях* / упор. О. Василюк. Вип. 1. Київ, 1995. (Серія: Пам'ятки історичної думки). 107 с.

16. Войцехівська І. Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми. *Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць*. Вип.. 3. Джерелознавчі дисципліни. Київ, 2001. С. 255-270.

17. Дутчак В. Бандурне виконавство українського зарубіжжя ХХ – початку ХХІ століття. Івано-Франківськ, 2013. 488 с.

18. Івченко Л. В. Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами ХVІІІ сторіччя. Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004. 644 с.

19. Зінків І. Бандура як історичний феномен. К., 2013. 448 с.

20. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства. Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні. Київ, 1994. С.66-69.

21. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. Монографія. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.

22. Кузьмінський І. Ю. Князівські музичні капели та музичні професійні об'єднання у містах Острозької ординації у ранньомодерний час. *Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство*. 2017. С. 10-24.

23. Кузьмінський І. Ю. Музична культура Перемишльської та Сяноцької земель у ХVІ — першій половині ХVІІ століть. *Український історичний збірник*. 2018. Вип. 20. С. 42-52.

24. Кузьмінський І. Ю. Капраль М. М. Спів у Львівській Богоявленській церкві (від витоків до кінця ХVІІІ століття). *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2018. Вип. 121. С. 101–108.

25. Кузьмінський І. Ю. До питання партитурної нотації партесного багатоголосся та виконавської практики. *Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського: науковий журнал*. №3 (8). 2010. С. 121 – 128.

26. Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень ХVІІ–ХVІІІ століть. *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць*. Вип. 9. Київ, 2009. С. 139 - 142.

27. Медведик Ю. Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець ХVІ–ХVІІ ст.). *Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики*. Київ, 2002. С. 225-234.

28. Хай М. «Музичні інструменти українського народу» Гната Хоткевича. На шляху до сучасних систематико-логічних дискурсів. *Народна творчість та етнографія*. 2013. С. 58– 66.

29. Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція). К., Дрогобич, 2011. 488 с.

30. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу (друга редакція). Харків, 2012. 512 с.

### **ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

31. Електронний архів українського фольклору. URL: <http://folklorearchive.org.ua/about>

32. Історичне джерелознавство: підручник. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/28263-termnologchniy-slovník.html> -

33. Культура України: електронний каталог. URL: // <http://elib.nplu.org/>

34. Сердюк О., Уманець О., Слюсаренко Т. Українська музична культура: від джерел до сьогодення: Монографія навчальна. Харків: «Основа», 2002. URL:[http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/MONOGRAFIJ\\_2009/SERDYK\\_2002.htm#A\\_1\\_4](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2009/SERDYK_2002.htm#A_1_4)